

Gwybodaeth i Gleifion

Thoracosgopi

Meddygaeth Anadlol

Dyddiad y prawf:.....

Lleoliad y Ward Derbyn:.....

Amser bras y driniaeth:.....

Beth yw Thoracosgopi?

Mae thoracosgopi yn driniaeth a gyflawnir i weld y gofod rhwng yr ysgyfaint a pharwyden y frest. Mae'n cynnwys rhoi telesgop bach rhwng dwy asen i mewn i'r frest drwy dwyll bach (maint 1-2cm).

Pam y cefais gyngor i gael y prawf hwn?

Mae eich meddyg wedi eich cyngori i gael y prawf hwn am un o'r rhesymau canlynol:-

1. i helpu i weld pam mae hylif wedi ei gasglu o amgylch yr ysgyfaint neu pam mae'r pliwra (pilen yr ysgyfaint) wedi tewychu ac i gymryd biopsi o'r pliwra.
2. i dynnu'r hylif sydd wedi ei gasglu o amgylch eich ysgyfaint a cheisio atal hyn rhag digwydd eto.

Gall fod angen cymryd biopsïau o barwyden eich brest yn ystod y driniaeth. Er mwyn atal unrhyw hylif rhag casglu o amgylch eich ysgyfaint eto, gall fod angen rhoi talc aseptig yn y frest yn ystod y driniaeth.

Ble caiff y prawf ei gwblhau?

Cwblheir y prawf yn Ysbyty Brenhinol Gwent – yr Uned Endosgopi. Efallai y gofynnir i chi fynd i Ward C6 y Dwyrain ar ddiwrnod y prawf (weithiau y diwrnod cynt). Yn rhan o'r paratodau rhoddir caniwla bach mewn gwythïen ar eich llaw, a chaiff prawf gwaed ei berfformio a bydd un o'r nyrsys neu'r meddygon yn cynnal archwiliad arferol.

Efallai y cynhelir prawf uwchsain arall ar eich brest, er mwyn gwirio cyfaint yr hylif yn y pliwra cyn y driniaeth. Bydd angen bag dros nos arnoch oherwydd y byddwch yn aros ar ôl y prawf.

Bydd mwyafrif y cleifion yn barod i ddychwelyd adref y diwrnod ar ôl y driniaeth, ond weithiau bydd angen ymestyn yr arhosiad i 2-3 diwrnod.

Beth fydd yn digwydd cyn y driniaeth?

Peidiwch â bwyta nac yfed unrhyw beth am 4 awr cyn y prawf.

Gallwch gymryd eich meddyginiaeth arferol gydag ychydig o ddŵr.

Dywedwch wrth y nyrs os ydych yn ddiabetig neu os ydych ar driniaeth i dynhau'r gwaed gyda Warfarin.

Gallwch gael gwrthfotig cyn y prawf (mae hon yn driniaeth arferol/proffylactig). Efallai y cewch feddyginiaeth lladd poen hefyd ar ffurf tabledi cyn y prawf.

Ni fydd angen anesthetig cyffredinol arnoch ond cewch feddyginiaeth i'ch ymlacio ac i chi deimlo'n gysglyd hyd yn oed cyn ac yn ystod y prawf. Gelwir hyn yn dawelyddiad.

Cyn y driniaeth gall fod angen i'r nyrs eillio eich cesail ac ochr parwyden y frest lle caiff y driniaeth ei chynnal.

Beth sy'n digwydd yn ystod y driniaeth?

Mae'r Thoracosgopi yn cymryd rhwng 40 a 60 munud. Gofynnir i chi orwedd ar yr ochr na chaiff ei thrin. Rhoddir masg ocsigen ar eich wyneb a byddwn yn monitro lefel yr ocsigen drwy stiliwr ar eich bys. Caiff eich pwysedd gwaed ei fesur drwy gyff o gwmpas eich braich.

Cewch feddyginiaeth i'ch ymlacio ac i drin unrhyw boen yn ystod y driniaeth. Bydd y meddyg yn gwneud yr ardal ar ochr eich brest yn ddideimlad ac yna bydd yn rhoi tiwb rhwng dwy o'ch asennau i mewn i'r frest. Byddwch yn teimlo y gwithiad, neu'r pwysedd ar eich brest ond ni fydd yn para am yn hir.

Yn ystod y prawf, caiff biopsïau eu cymryd ac mewn rhai achosion bydd talc aseptig yn cael ei roi drwy'r tiwb i atal unrhyw hylif rhag casglu yn y pliwra eto. Caiff tiwb draenio ei adael yn y twll a'i sadio gyda phwyth. Bydd y tiwb draenio yn cael ei glymu i botel i ddraenio'r hylif a'r aer tan y diwrnod wedyn. Weithiau bydd angen i'r tiwb draenio aros am sawl diwrnod.

Beth fydd yn digwydd ar ôl y driniaeth?

Cewch eich hebrwng i ardal adfer yr uned endosgopi ac yna cewch eich anfon i'r uned anadlol i'ch monitro. Un awr ar ôl y driniaeth gallwch gael diod a bwyd os nad ydych yn teimlo'n gysglyd ac os oes eisiau bwyd a syched arnoch.

Trin y poen:-

Gallwch deimlo poen ar ôl i effaith yr anesthetig lleol ddod i ben – dywedwch wrth y nyrs os ydych mewn poen a chewch feddyginiaeth lladd poen. Bydd y staff nyrsio yn adolygu eich cyflwr ar ôl y driniaeth yn rheolaidd i fesur curiadau eich calon, eich pwysedd gwaed a'ch lefel ocsigen. Byddant hefyd yn gofyn i chi a ydych mewn poen.

Draenio'r frest:-

Bydd tiwb draenio'r frest yn dod allan o'ch brest ar ôl y thoracosgopi – bydd yn draenio unrhyw hylif ac aer a gan amlaf bydd rhywfaint o waed yn dod allan hefyd. Mae hyn i'w ddisgwyl ar ôl y driniaeth a'r biopsïau. Bydd y staff nyrsio yn monitro maint yr hylif a gaiff ei ddraenio drwy diwb draenio'r frest.

Os yw talc wedi'i roi o gwmpas eich ysgyfaint yn ystod y driniaeth, gallwch deimlo eich tymheredd yn codi – mae hyn i'w ddisgwyl a bydd yn gwella'n fuan.

Peidiwch â gadael y ward tra bod eich brest yn cael ei draenio a pheidiwch â chodi'r botel sydd wedi ei chlymu i'r tiwb draenio unrhyw bryd yn uwch na lefel eich clun - pan fyddwch yn y gwely bydd y botel yn aros ar y llawr/ ger y gwely.

Pryd gallaf fynd adref a phryd caf i ganlyniadau o unrhyw fiopsïau?

Bydd mwyafrif y cleifion yn mynd adref y diwrnod wedyn ond mewn rhai achosion gall fod angen aros yn yr ysbyty am sawl diwrnod. Bydd y nyrs ardal neu'r ymarferydd nyrsio yn tynnu'r pwyth sydd wedi ei adael ar ôl tynnu'r tiwb draenio o'r frest. Bydd hyn yn digwydd ar ôl 5-7 diwrnod. Cewch apwyntiad yn y clinig brest oddeutu wythnos ar ôl y driniaeth pan fydd y meddyg yn trafod canlyniadau eich biopsïau gyda chi a bydd yn ateb unrhyw gwestiynau a all fod gennych.

A oes unrhyw gymhlethdodau o ganlyniad i thoracosgopi?

Bydd y problemau a all godi oherwydd thoracosgopi yn ysgafn iawn fel arfer. Fel gydag unrhyw driniaeth, bydd risg o waedu, haint neu boen. Bydd y rhain yn gwella'n fuan ar ôl y driniaeth.

Mae risg bach y gellir tyllu'r ysgyfaint ac os bydd hyn yn digwydd bydd yn cymryd yn hwy i'r aer neu'r hylif gael eu draenio. Byddai hyn yn golygu y gall fod angen i chi aros yn yr ysbyty am ychydig o ddiwrnodau ychwanegol. Mae'r perygl i fywyd yn eithriadol o isel gyda'r driniaeth hon (llai na 1000 i 1) ac mae'r risg o waedu'n ddifrifol yn isel iawn hefyd. Os bydd gwaedu trwm yn digwydd yn ystod neu ar ôl triniaeth, bydd hyn yn cael ei drin yn ôl yr angen ond gan amlaf bydd y gwaedu yn dod i ben ar ei ben ei hun. Prin iawn bydd angen trallwysiad gwaed. Os yw talc wedi'i roi o gwmpas yr ysgyfaint yn ystod y driniaeth gallwch deimlo diffyg anadlu neu boen – bydd y rhain yn gwella'n gyflym fel arfer.

Mae cael haint yn y clwyf neu y tu mewn i'r frest yn brin (risg o lai na 100 i 1) a chaiff ei drin yn ôl yr angen – fel arfer bydd ychydig o gochni ac anesmwythder yn ardal y clwyf lle mae'r pwyth wedi ei adael ar ôl tynnu'r tiwb draenio o'r frest.

Beth gallaf ei wneud wrth ddychwelyd adref?

Dylech osgoi straenio'n galed a chodi am oddeutu wythnos ar ôl y driniaeth. Os oes gennych unrhyw bryderon am eich anadlu neu os oes gennych boen yn y frest ar ôl y driniaeth, cysylltwch â Ward C6E yn Ysbyty Brenhinol Gwent neu'r Adran Damweiniau ac Achosion Brys.

Rhifau Cyswllt:

Ward C6E Ysbyty Brenhinol Gwent
Rhif Ffôn:- 01633 – 234118 neu 4119

Artemio Gonazales Uwch Ymarferydd Nyrsio Anadlol
Rhif Ffôn:- 01633 234234 a gofynnwch iddynt anfon neges destun at yr Uwch Ymarferydd Nyrsio

Arbenigwr Nyrsio Clinigol Canser yr Ysgyfaint (dydd Llun –dydd Gwener 10am-3pm yn unig) Rhif Ffôn: 01633 - 656149

Ysgrifennydd Dr Ionescu
01633 656011

Cyfeirnod:

1. C. Boutin et al. Thoracoscopy - Springer Verlag (ed) 1991
2. D.R. Buchanan and E. Neville. Thoracoscopy for physicians. Arnold (gol) 2004.

**“Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg/
This document is available in English”.**